

Sindikat delavcev prometa in zvez (SDPZ) je letos del vseevropske akcije Evropske federacije transportnih delavcev (ETF), ki je namenjena ozaveščanju voznikov tovornjakov in avtobusov o obsegu njihovih pravic, pa tudi splošne javnosti o nevarnostih kronične utrujenosti voznikov. SDPZ je v sodelovanju z Agencijo za varnost v prometu (AVP) v ponedeljek, 19. junija, pripravil novinarsko konferenco o nevarnostih kronične utrujenosti profesionalnih voznikov. Razlogi zanjo so večplastni, največji povzročitelj so predolgi delovniki.

Profesionalni vozniki trpijo za kronično utrujenostjo

Utrujenost voznikov je splošno priznana kot glavni dejavnik tveganja, ki zmanjšuje varnost v cestnem prometu ter ogroža voznike in druge udeležence v prometu. Izsledki raziskave Utrujenost voznikov v evropskem cestnem prometu, prve raziskave o utrujenosti voznikov v komercialnem prometu na ravni Evropske unije v zadnjih 15 letih, ki jih je poleti 2021 objavila ETF, so pokazali zaskrbljujoče rezultate. Izmed 2800 vključenih voznikov avtobusov in tovornjakov v Evropi jih je več kot 60 odstotkov med vožnjo utrujenih. Približno četrtina oziroma skoraj tretjina voznikov je priznala, da je v zadnjih dvanajstih mesecih vsaj enkrat zaspala med vožnjo (24 odstotkov voznikov avtobusov, 30 odstotkov voznikov tovornjakov). Pogovori na terenu pa kažejo, da so številke verjetno še višje, saj vozniki na splošno ne želijo poročati o takih dogodkih, ker se bojijo, da bi to imelo posledice za njihovo zaposlitev. Čeprav je utrujenost prepoznana kot dejavnik tveganja za nesreče in čeprav na evropski ravni obstaja zakonodaja, ki ureja čas vožnje in počitke, raziskava razkriva, da je utruje-

nost voznikov razširjen in strukturen problem v cestnem potniškem in tovornem prometu v Evropi.

Utrujen voznik je nevaren voznik

Bližajoče se obdobje višjih temperatur in pričakovane gneče na cestah so najzahtevnejše obdobje za voznike avtobusov in tovornjakov, saj so zaradi predolgh delovnikov kronično utrujeni. Zgolj desetina anketiranih voznikov tovornjakov in tretjina anketiranih voznikov avtobusov je delala znotraj omejitev 40-urnega tedenskega delovnika, večina poklicnih voznikov pa je delala več kot 50 ur na teden, nekateri so bili za volanom celo po 60 ur tedensko. Ob tako dolgih delovnih obremenitvah postane problematična tudi kakovost počitka, ki je večinoma zelo slab. »Ko počivajo, velikokrat počivajo slabo, torej v kabinah in ne v nastanitvenih obratih. Kakovost njihovega spanja je slaba zaradi hrupa, svetlobe, zunanjih in notranjih temperatur, strahov pred vdorom v kabino in drugih dejavnikov. Mnogi vozniki se tako sploh ne zavedajo, kakšni so simptomi kronične utrujenosti in zato tudi pravočasno ne odreagirajo,« je opažanja terenskih aktivistov SDPZ izpo-

stavila generalna sekretarka sindikata **Saška Kiara Kumer**. Zaradi gneče na cestah in dnevnega izločanja tovornega prometa vozniki tovornjakov večino svojega delovnika opravijo v nočnem času, podnevi težko počivajo zaradi visokih temperatur. »Vsi ti dejavniki vodijo v zmanjšanje koncentracije, slabše duševno in fizično počutje, kar vodi do slabšega nadzora nad vozilom, daljšega reakcijskega časa in posledično zmanjšanega zaznavanja hitrosti in nevarnosti. To pa je recept za prometno nesrečo.«

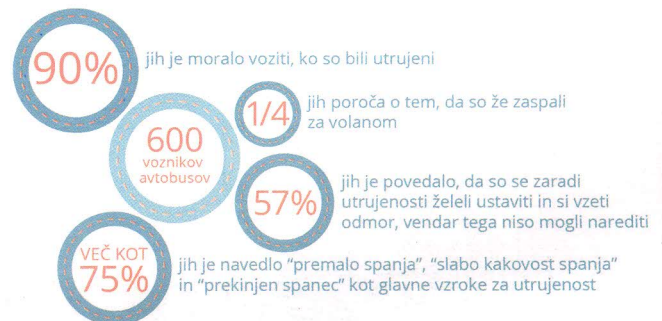
Varno v poletje

Utrujenost za volanom je eden izmed najpomembnejših dejavnikov tveganja za varnost v cestnem prometu, je opozorila **Simona Felser**, v. d. direktorja Agencije za varnost v prometu (AVP), ki letos ponovno pripravlja akcijo Varno v poletje. Z njo želijo voznike obveščati o pomenu spočitosti za varnost v cestnem prometu. Večina poklicnih voznikov namreč krši predpisani počitek, nekateri vozijo celo od 32 do 37 ur več od polnega delovnega časa. Čeprav bodo morala biti od leta 2024 dalje vsa cestna vozila opremljena s sistemi, ki bodo voznike opozarjali na utrujenost, podatki AVP razkrivajo, da že

» Anketa Evropske federacije delavcev v prometu (ETF), ki je vključevala 2100 voznikov tovornjakov, je razkrila, da si jih več kot polovica ne more privoščiti počitka.

Vir: Študija federacije ETF: Utrujenost voznikov v evropskem cestnem prometu

» Anketa Evropske federacije delavcev v prometu (ETF), ki je vključevala 600 voznikov avtobusov, je razkrila, da jih je več kot četrtina zaradi preutrujenosti že zaspala za volanom.

Vir: Študija federacije ETF: Utrujenost voznikov v evropskem cestnem prometu

